

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
esitatud 14. aprillil 2016¹

Kohtuasi C-574/14

PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.
versus
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Sąd Najwyższy (Poola kõrgeim kohus))

Elektri siseturg — Riigiabi — Komisjoni otsus riigiabi ühisturuga kokkusobivaks tunnistamise kohta — ELTL artikkel 107 — ELL artikli 4 lõige 3 — Otsus 2009/287/EÜ — Luhtunud kulude meetoodika — Luhtunud kulude hüvitamise iga-aastase kohandamise suuruse arvutamine — Asjaomase turu olukord — Liikmesriikide ametiasutuste ja kohtute volitused

1. Direktiiviga 96/92/EÜ² elektri siseturu ühiseeskirjade kohta kehtestati liikmesriikide elektrisektori konkurentsile avamise põhimõte ja alused. Seoses järkjärgulise üleminekuga sellele uuele korrale anti mõnes liikmesriigis elektriettevõtjatele riigiabi.
2. Sellega seoses võttis komisjon juba alates 2001. aastast vastu vastava riigiabi siseturuga kokkusobivuse analüüsimise meetoodika. Konkreetselt kehtestas ta meetodi, mille järgi arvutada niinimetatud luhtunud kulusid (edaspidi „luhtunud kulud“): need on riigiabiga kompenseeritavad kulud, mis tulenevad sellest, et sektori ettevõtjatel ei ole uues konkurentsile avatud mudelis majanduslikult tasuv täita oma varasemaid elektrienergiaga varustamise kohustusi või tegevustagatisi.
3. Hiljem tuli komisjonil selle meetoodika kohaselt otsustada mõne riikliku elektrisektori ettevõtjatele abi andmise süsteemi üle. Üks neist oli Poola Vabariigis rakendatud süsteem, mille kohta ongi esitatud käesolev eelotsusetaotlus.
4. Poola Vabariik võttis 2007. aastal vastu seaduse³ elektrit tootvatele ettevõtjatele nende võimalike luhtunud kulude hüvitamiseks. Konkreetselt määrasid Poola ametivõimud selles seaduses kindlaks tootjatele nende sõlmitud pikaajaliste elektrienergia ostu-müügilepingute ennetähtaegse lõpetamise tagajärjel tekkinud kulude hüvitamise tingimused. Komisjon tunnistas oma otsuses 2009/287/EÜ nendel juhtudel riigiabi andmise ühisturuga kokkusobivaks.⁴

1 — Algkeel: hispaania.

2 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiiv (EÜT 1997, L 27, lk 20; ELT eriväljaanne 12/02, lk 3).

3 — 29. juuni 2007. aasta seadus, mis käsitleb tootjatele pikaajaliste elektrienergia ostulepingute ennetähtaegsest lõpetamisest tekkinud kulude katmise tingimusi (Ustawa o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej, Dz. U. nr 130, punkt 905 muudatustega, edaspidi „KKS“ või „2007. aasta seadus“).

4 — Komisjoni 25. septembri 2007. aasta otsus riigiabi kohta, mida Poola andis osana elektrienergia ostulepingutest, ja riigiabi kohta, mida Poola kavatses anda seoses elektrienergia ostulepingute vabatahtliku lõpetamise hüvitamisega (ELT 2009, L 83, lk 1).

5. Tekkinud vaidluse lahendamiseks on kokkuvõttes vaja lahendada küsimus, kas komisjoni lubatud riigiabi tuleb välja maksta abi saavate elektriettevõtjate (ja nende tootmisüksuste) „algse“ seisuga, nagu see on kajastatud 2007. aasta seaduses, või pigem abi rakendamise seisuga (käesoleval juhul majandusaasta 2009 seisuga).

6. Eelotsusetaotlus võimaldab Euroopa Kohtul kõigepealt kinnitada oma kohtupraktikat komisjoni ainupädevuse kohta riigiabi ühisturuga kokkusobivuse üle otsustamisel. Teiseks tuleb välja selgitada, kumb kahest kohtuvaidluse poolte pakutud tõlgendusest (mida nad nimetavad „staatiliseks ja dünaamiliseks tõlgenduseks“) on otsuse 2009/287 rakendamisel õige.

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Komisjoni teatis luhtunud kuludega seotud riigiabi analüüsimise meetoodika kohta⁵

7. Komisjon võttis 26. juulil 2001 vastu teatise luhtunud kuludega seotud riigiabi analüüsimise meetoodika kohta (edaspidi „luhtunud kulude meetoodika“).

8. Luhtunud kulude meetoodika punkti 2 kuuenda lõigu kohaselt on meetoodika eesmärk „näidata, kuidas komisjon kohaldab riigiabi käsitlevaid asutamislepingu õigusnorme niisuguste kohustuste või tegevustagatistega seotud kulude hüvitamiseks võetud abimeetmete suhtes, mille puhul on oht, et neid ei suudeta direktiiviga 96/92/EÜ [Euroopa elektrisektori konkurentsile avamise] tõttu täita“. [Siin ja edaspidi on osundatud teatist tsiteeritud mitteametlikus tõlkes].

9. Luhtunud kulude meetoodika lõikes 3 on määratletud kohustused või tegevustagatised, mida võib käsitada luhtunud kuludena, ja selle punktis 3 on ette nähtud:

„Kohustuste ja tegevustagatiste suhtes peab esinema oht, et direktiivi 96/92/EÜ sätete tõttu ei ole neid võimalik täita. Selleks et kohustusi ja tagatise saaks käsitleda luhtunud kuludena, peavad need olema muutunud direktiivi 96/92/EÜ jõustumise tõttu majanduslikult kahjulikuks ja oluliselt mõjutama ettevõtja konkurentsivõimet. Eeltoodu tulemusena peab ettevõtja muu hulgas tegema raamatupidamisarvestusse kohustuse või tagatise ettenähtavat mõju kajastavaid kandeid (näiteks eraldised).

Kohustused või tagatised peavad vastama eelmises lõigus sätestatud nõuetele eriti juhul, kui kõnealuste kohustuste või tagatiste mõjul võib ettevõtjate elujõulisus abi või üleminekumeetmete puudumise tõttu ohtu sattuda.

Mõju, mida kohustused ja tagatised avaldavad ettevõtjate konkurentsivõimele ja elujõulisusele, hinnatakse konsolideeritud tasandil. Selleks et kohustusi ja tagatise saaks pidada luhtunud kuludeks, peab olema võimalik kindlaks teha põhjuslik seos direktiivi 96/92/EÜ jõustumise ning asjaomaste ettevõtjate kohustuste ja tagatiste täitmisel ilmnevate raskuste vahel. Põhjusliku seose kindlakstegemiseks võtab komisjon arvesse elektrihinna langust või asjaomaste ettevõtjate turuosa kaotust. Täitmata kohustused ja tagatised, mille täitmine ei sõltu direktiivi jõustumistest, ei ole luhtunud kulud.“

5 — Komisjoni 6. augusti 2001. aasta kiri SG(2001) D/290869, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/specific_rules.html. Järgmise teksti lõigeteks liigendatus hispaania keeles erineb poolakeelsest versioonist (http://www.uokik.gov.pl/pomoc_publiczna_2.php#faq330).

10. Luhtunud kulude meetoodika lõige 4 käsitleb lubatava riigiabi arvutamist ja selle punktis 2 on sätestatud:

„Abi andmise kord peab võimaldama arvestada konkurentsi edaspidise arenguga. Konkurentsi arengut hinnatakse mõõdetavate tegurite (hinnad, turuosa, muud liikmesriigi näidatud asjakohased tegurid) abil. Kuna konkurentsitingimuste muutumine avaldab otseselt mõju abikõlblike luhtunud kulude summale, tuleb abi summa seada sõltuvusse tegeliku konkurentsi arengust, ning aja jooksul makstud abi arvutamisel tuleb arvestada konkurentsi mõjutavate asjakohaste tegurite muutumist.“

11. Luhtunud kulude meetoodika lõike 4 punkt 4.5 näeb ette:

„Ettevõtjale [luhtunud kulude] kompenseerimiseks makstava abi ülempiir tuleb eelnevalt kindlaks määrata. Ülempiiri määramisel tuleb arvestada ettevõtja tootlikkuse suurenemisest saadavat tulu.

Eelnevalt tuleb selgelt kindlaks määrata ka luhtunud kulude kompenseerimiseks antava abi suuruse arvutamise ja abi rahastamise üksikasjalik kord ning abi maksmise piirang. Teatistes abi andmise kohta esitatakse üksikasjalikud andmed selle kohta, kuidas luhtunud kulude arvutamisel on arvestatud punktis 4.2 loetletud tegurite muutumist.“

2. Otsus 2009/287

12. Otsuse 2009/287 artiklis 1 on sätestatud:

„1. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. [avalik-õiguslik Poola elektrivõrguettevõtja] ja äriühingute poolt elektrienergia ostulepingute ennetähtaegse lõpetamisega seoses kantud kulude katmist käsitleva seaduse lisas 1 nimetatud äriühingute vahel sõlmitud [pikaajalised] elektrienergia ostulepingud kujutavad endast elektritootjatele alates Poola Euroopa Liiduga ühinemisest antud riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

2. Artikli 1 lõikes 1 nimetatud riigiabi anti ebaseaduslikult ning see on ühisturuga kokkusobimatu.“

13. Sama otsuse artikli 4 kohaselt:

„1. [KKS-is] sätestatud hüvitis kujutab endast [KKS] lisas 2 nimetatud elektritootjatele antud riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

2. Artikli 4 lõikes 1 nimetatud riigiabi on luhtunud kulude meetoodika kohaselt ühisturuga kokkusobiv.

3. [KKS-is] sätestatud hüvitise ülemmäär on summa, millest on maha arvatud [pikaajalise] elektrienergia ostulepingu sõlminud elektrijaamade kogutulu, mida saab kasutada investeerimiskulude katteks.“

B.Liikmesriigi õigus

14. Vastavalt KKS-i artikli 2 punktile 7 on „tootja“ „energiaettevõtja, kes teostab majandustegevust elektrienergia tootmise valdkonnas ja on pikaajalise elektrienergia ostulepingu pool, välja arvatud Polskie Sieci Elektroenergetyczne [S.A.], asukoht Varssavis“.

15. KKS-i artikli 2 punktis 12 on määratletud „luhtunud kulud“ kui „tootja kulud, mida pärast pikaajalise elektrienergia ostulepingu lõpetamist ei kaeta tuludega, mis saadakse toodetud elektrienergia, tootmisreservide ja süsteemiteenuste müügist konkureerival turul, nende puhul on tegemist asjaomase tootja kuludega varale, mis on seotud elektrienergia tootmisega ja mida ta on kandnud 1. maini 2004.“

16. KKS-i artikli 32 lõikes 1 on sätestatud, et „[k]ui lõpetamise lepingu sõlminud tootja kuulub kontserni, võetakse luhtunud kulude arvestamisel tähtedega „N“, „SD“, „R“ ja „P“ tähistatud suurusi, mida käsitletakse artikli 27 lõikes 1, arvesse iga tootja ja ettevõtja puhul, kes kuulub kontserni ja tegeleb elektrienergia tootmise valdkonnas majandustegevusega [...] tootmisüksustes, mis on loetletud seaduse [KKS] lisas 7“.

17. KKS-i lisas 1 on loetletud tootjad, kes on sõlminud pikaajalised elektrienergia ostulepingud, ning märgitud nende asjaomased tootmisüksused.

18. KKS-i lisas 2 on kehtestatud luhtunud kulude hüvitise maksimumsummad abi saavate eri tootjate jaoks 1. jaanuari 2007. aasta seisuga.

19. KKS-i lisa 7 sisaldab tootjate luhtunud kulude arvutamiseks arvesse võetud tootmisüksuste loetelu, mida on arvesse võetud nimetatud kulude kohandamisel.

II. Faktilised asjaolud

20. Nagu nähtub eelotsusetaotlusest ja poolte seisukohtadest, on äriühing PGE Górnictwo i Energetyka Konwencyonalna S.A. (edaspidi „PGE“) elektrienergia tootja, kes on äriühingu PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra õigusjärglasena asunud viimase õiguslikku staatusesse.

21. Äriühing PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra omakorda oli sõlminud äriühinguga Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. enne 2007. aastat teatavad pikaajalised elektrienergia ostulepingud, kohustudes vastutasuks tegema teatavaid investeeringuid.

22. Nimetatud lepingute alusel kohustus äriühing PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra (hiljem PGE Górnictwo i Energetyka Konwencyonalna S.A.) looma uued tootmisvõimsused, moderniseerima oma seadmestikku ja varustama äriühingut Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. minimaalses kindlaksmääratud koguses elektriga. Viimati nimetatud äriühing (avalik-õiguslik süsteemi käitaja) omakorda kohustus ostma vähemalt minimaalses kokkulepitud koguses elektrit hinnaga, mis põhineb kulude müügihinnas kajastamise põhimõttel.

23. Pärast Poola Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga direktiivi 96/92 kehtivusaajal võeti 2007. aastal vastu seadus KKS, millega kehtestati õigus luhtunud kulude hüvitamisele. Seaduse vastuvõtmise ajal kuulus PGE kontserni, milles oli lisaks teistele elektrienergia tootjatele ka äriühing PGE Elektrownia Bełchatów S.A. (varasema nimega Elektrownia Bełchatów S.A., edaspidi „ELB“).

24. Sel ajal, kui PGE sõlmis pikaajalised elektrienergia ostulepingud, ei kuulunud see äriühing ja ELB siiski samasse kontserni. Nagu juba märgitud, kuulusid mõlemad äriühingud samasse kontserni nii KKS-i vastuvõtmise (29. juuni 2007) kui ka otsuse 2009/287 vastuvõtmise (25. september 2009) kuupäeval.

25. PGE ja ELB ei ole märgitud samasse kontserni kuuluvate äriühingutena ei KKS-i ega otsuse 2009/287 lisades.

26. Nende elektrienergia tootmisüksuste loetelus (KKS-i lisa 7), mida võeti luhtunud kulude eraldamiseks arvesse, on PGE elektrijaamad mainitud eraldi ELB elektrijaamadest. Viimane kuulub omakorda valdusühingusse BOT Górnictwo i Energetyka S.A.

27. KKS-iga loodud hüvitismehhanism näeb ette tootjale ettemakse summas, mis ei või ületada KKS-is märgitud summat, nagu ka iga-aastase tasaarvelduse Urzędu Regulacji Energetyki (energiaturgu reguleeriv asutus, edaspidi „URE“) juhataja poolt tegeliku finantstulemuse alusel.

28. KKS-i lisa 1 on PGE nimetatud sama seaduse artikli 2 punkti 7 tähenduses tootjaks. Luhtunud kulude maksimaalne hüvitis KKS-i lisa 2 kohaselt on selle ettevõtja jaoks 633 496 000 Poola zlotti (PLN).

29. URE juhataja määras 30. juuli 2010. aasta otsusega PGE-le 2009. aastal makstava iga-aastase hüvitise suuruseks 24 077 793 Poola zlotti. Selle määramisel võeti arvesse ELB finantstulemust, kuna arvestati, et 2009. aastal kuulus see äriühing PGE-ga samasse kontserni.

30. PGE esitas URE juhataja otsuse peale kaebuse Sąd Okręgowy w Warszawie (Varssavi piirkonna üldkohus) väitega, et KKS-i artikli 32 lõige 1 on kohaldatav ainult nende ettevõtjate puhul, mis on märgitud KKS-i lisa 7 samasse kontserni kuuluvana, ja et selle lisa kohaselt ei kuulunud PGE äriühinguga ELB samasse kontserni.

31. Piirkonna üldkohus võttis PGE kaebuse menetlusse ja rahuldab selle 4. juuni 2010. aasta kohtuotsusega, hinnates luhtunud kulude hüvitise summaks 2009. aasta kohta 116 985 205 Poola zlotti.

32. URE juhataja apellatsioonkaebuse jättis Sąd Apelacyjny w Warszawie (Varssavi apellatsioonikohus) 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsusega rahuldamata. Selle kohtu hinnangul oleks selleks, et arvesse võtta teise ettevõtja (nimelt ELB) finantstulemust, pidanud viimane kuuluma KKS-i lisa 7 kohaselt PGE-ga samasse kontserni, mis käesoleval juhul nii ei olnud.

33. Apellatsioonikohtu otsuse peale esitas URE juhataja kassatsioonkaebuse Sąd Najwyższy'le (Poola kõrgeim kohus), põhjendades seda KKS-i artikli 2 lõike 1 väidetava rikkumisega. Ta väitis, et KKS-i tuleb tõlgendada kooskõlas luhtunud kulude meetodikaga ja et selle meetodika punktide 3.3 ja 4.2 kohaselt tuleb luhtunud kulud välja arvutada, võttes arvesse tegelikku kuulumist nende energiatootjate kontserni, kelle suhtes kohaldatakse KKS-i sellel aastal, mille eest hüvitist makstakse.

34. Nendel asjaoludel esitas Sąd Najwyższy (kõrgeim kohus) käesoleva eelotsusetaotluse.

III. Esitatud küsimus

35. Euroopa Kohtus 11. detsembril 2014 registreeritud eelotsusetaotlus on järgmise sisuga:

„1. Kas [ELTL] artiklit 107 koostoimes [ELL] artikli 4 lõikega 3 ja komisjoni 25. septembri 2007. aasta otsuse artikli 4 lõikega 2 tuleb tõlgendada nii, et kui Euroopa Komisjon on tunnistanud riigiabi ühisturuga kokkusobivaks, ei ole siseriiklikul kohtul õigust kontrollida, kas lubatud riigiabina käsitatavad siseriiklikud sätted on [luhtunud kulude meetodika] eeskirjadega kooskõlas?

2. Kas [ELTL] artiklit 107 koostoimes [ELL] artikli 4 lõikega 3 ja komisjoni otsuse 2009/287/EÜ artikli 4 lõigetega 1 ja 2, võttes arvesse luhtunud kulude meetodika punkte 3.3 ja 4.2, tuleb tõlgendada nii, et sellise riigiabi programmi rakendamisel, mille on Euroopa Komisjon tunnistanud ühisturuga kokkusobivaks, toimub luhtunud kulude iga-aastane kohandamine kontserni kuuluvate tootjate puhul eeldusel, et ainus otsustav asjaolu on tootja kontserni kuulumine Euroopa

Komisjoni kontrollitud õigusakti lisades märgitud seisuga, või tuleb igal aastal, mil luhtunud kulused kohandatakse, kontrollida, kas luhtunud kuludega seotud riigiabi programmist abi saaja kuulub sel ajal tegelikult kontserni, millesse kuuluvad ka teised abiprogrammiga hõlmatud tootjad?“

IV. Menetlus Euroopa Kohtus

36. Menetluses osalesid kirjalikke seisukohti esitades PGE, URE juhataja, Poola valitsus ja komisjon.

37. Avalikul kohtuistungil, mis peeti 27. jaanuaril 2016, osalesid PGE, Poola valitsus ja komisjon.

V. Poolte argumendid

A. Esimene eelotsuse küsimus

38. PGE väidab, et kui komisjon on hinnanud riigiabi kokkusobivust ühisturuga, siis ei ole liikmesriigi kohtul õigust kontrollida, kas see abi vastab luhtunud kulude meetoodika põhimõtetele. Vastasel juhul rikutaks ELTL artiklist 108 tulenevat komisjoni ainupädevust ja käesoleval juhul võiks liikmesriigi kohus otsust 2009/287 *de facto* ignoreerida – võimalus, mis on riigi õigusnormide kohaldamist siseriiklike kohtute poolt käsitleva komisjoni teatise⁶ punktidega 16, 17 ja 20 sõnaselgelt välistatud. Ilma et see piiraks siseriikliku kohtu võimalust kasutada otsuse 2009/87 tõlgendamisel kahtluste korral luhtunud kulude meetoodikat tõlgendamisvahendina nende kahtluste lahendamiseks, ei ole tal lubatud teha sellele otsusele vasturääkivaid otsuseid.

39. URE juhataja väidab, et liikmesriikide kohtud peavad tõlgendama liikmesriigi õigusnorme nii, et need tagaksid riigiabi käsitleva liidu õiguse täieliku õigusmõju. Sellest tulenevalt peab tema arvates kohtuvaidluse raames vaidlusaluse riigiabi andmise asjus liikmesriigi kohus võtma liikmesriigi õiguse tõlgendamisel arvesse otsuse 2009/287 artiklit 4 ja luhtunud kulude meetoodika punkte 3.3 ja 4.2.

40. Arvestades, et komisjon on ainupädev otsustama abi ühisturuga kokkusobivuse üle, tunnistas Poola valitsus ka võimalust, et kui pärast komisjoni otsuse vastuvõtmist ilmnevad asjaolud, mis raskendavad otsuse täitmist, siis tuleb komisjonil ja liikmesriikide ametiasutustel välja töötada ühised meetmed. Seepärast leiab ta, et niisugusel juhul nagu käesolevas asjas on liikmesriigi kohus volitatud ja koguni kohustatud kontrollima, kas liikmesriigi õigusnormid, millega lubatud abi kehtestatakse, on luhtunud kulude meetoodika põhimõtetele vastavuses. Sel viisil tagatakse otsuse 2009/287 õigesti rakendamine ja lõppkokkuvõttes konkurentsitingimuste kaitse ühisturul.

41. Komisjon omakorda on sisuliselt samal seisukohal, mida pooldab PGE. Ta lisab, et pärast seda, kui tema hindas otsuses 2009/287 Poolas kehtestatud luhtunud kulude hüvitamise süsteemi (s.o 2007. aasta seadust) luhtunud kulude meetoodika punktide 3 ja 4 alusel ja tunnistas selle süsteemi siseturuga kokkusobivaks, ei ole liikmesriigi kohus volitatud kontrollima, kas KKS on hüvitiste tegelikult väljamaksmise ajal luhtunud kulude meetoodikaga kooskõlas.

6 — ELT 2009, C 85, lk 1.

B. Teine eelotsuse küsimus

42. PGE leiab, et hüvitise iga-aastasel kohandamisel tuleb kaaluda olukorda, mis valitses sel ajal, kui komisjon kontrollis KKS-iga ette nähtud abimehhanismi. PGE on seisukohal, et selle kontrollimisel analüüsis komisjon KKS-is sätestatud luhtunud kulude hüvitamise korda, sealhulgas selle eri sätteid, ja kiitis selle heaks. Arvestades, et komisjon lubas seda hüvitise arvutamise meetodit KKS-i lisa 7 tähenduses konsolideeritud tasandil, tuli iga tootja teatavasse kontserni kuulumise kindlaksmääramiseks vaid lähtuda rangelt ja ainult KKS-i õigusnormidest.

43. URE juhataja, Poola valitsus ja komisjon pooldavad luhtunud kulude iga-aastase hüvitise arvutamiseks tootja kontserni kuulumise „dünaamilist tõlgendamist“. Tema arvates viitavad luhtunud kulude meetodika punktid 3.3 ja 4.2 konkurentsi tegelikule edasisele arengule ja seega tegelikele turutingimustele riigiabi maksmise ajal. Sellest eeldusest järeldavad nad, et õige on arvestada kontsernide tegelikku koosseisu sellel aastal, mille kohta kohandusi tehakse. Komisjon täpsustab, et vastasel juhul, kui lähtuda „staatilisest tõlgendusest“, mida pooldab PGE, tuleks arvestada, et otsuses 2009/287 ei võeta arvesse mingisugust muutust kontsernide struktuuris, nii et hüvitiste maksmiseks nendes uutes oludes oleks ELTL artikli 108 alusel nõutav eelnev teatamine.

VI. Õiguslik hinnang

A. Esimene eelotsuse küsimus

44. Esimese esitatud küsimuse ese on, kas ELTL artiklit 107 ja ELL artikli 4 lõiget 3 koostoimes otsusega 2009/287 ja luhtunud kulude meetodikaga tuleb tõlgendada nii, et kui komisjon on riigiabi ühisturuga kokkusobivaks tunnistanud, võivad liikmesriikide kohtud otsuse täitmise ajal kontrollida, kas nimetatud abi on luhtunud kulude meetodikaga kooskõlas.

45. Sellises sõnastuses, mida on kasutanud eelotsusetaotluse esitanud kohus, on küsimus liiga abstraktne selleks, et sellele mitte vastata eitavalt.

46. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt kuulub riigiabi ühisturuga kokkusobivuse hindamine komisjoni ainupädevusse.⁷ Liikmesriigid ei ole riigiabi kontrolli mehhanismist täiesti eemalseisvad, kuid nende ülesanne piirneb sellega, et tagada riigiabi andmise kavade eelneva kontrolli tõhusus. Selles kontekstis täidavad komisjon ja liikmesriikide kohtud „küll täiendavat laadi, kuid siiski erineva[i]d“⁸ ülesandeid, nii et kui „abimeetmete siseturuga kokkusobivuse hindamine kuulub komisjoni ainupädevusse, alludes liidu kohtute kontrollile, on siseriiklike kohtute ülesanne tagada kuni komisjoni lõpliku otsuse tegemiseni üksikisikute õiguste kaitse riigi võimuorganite ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud keelu võimaliku rikkumise eest“⁹.

47. Järelikult ei ole siseriiklikud kohtud pädevad otsustama riigiabi kokkusobivuse üle siseturuga ega otsustama komisjoni poolt selle kohta vastu võetud otsuste kehtivuse üle.¹⁰

7 — Muu hulgas üldiselt kohtuotsus *Lucchini* (C-119/05, EU:C:2007:434, punktid 51 ja 52).

8 — Kohtuasi *Deutsche Lufthansa* (C-284/12, EU:C:2013:755, punkt 27).

9 — Kohtuotsused *Deutsche Lufthansa* (C-284/12, EU:C:2013:755, punkt 28), milles on osundatud kohtuotsuseid *van Calster jt* (C-261/01, EU:C:2003:571, punkt 75) ja *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, EU:C:2006:644, punkt 38).

10 — Nagu tuletas Euroopa Kohus meelde kohtuasjas *Lucchini* (C-119/05, EU:C:2007:434, punkt 53): „[e]hkki siseriiklikel kohtutel võib põhimõtteliselt tulla ette ühenduse õigusaktide kehtivuse uurimist, ei ole nad siiski pädevad ise tuvastama ühenduse institutsioonide õigusaktide kehtetust ([kohtuotsus] *Foto-Frost* [314/85, EU:C:1987:452], punkt 20). Üksnes Euroopa Kohus on seega pädev tuvastama ühenduse õigusakti kehtetust ([...] [kohtuotsused] [...] *Zuckerfabrik Süderdithmarschen* ja *Zuckerfabrik Soest* [C-143/88 ja C-92/89] [EU:C:1991:65], punkt 17, [...] *IATA* ja *ELFAA*, [C-344/04] [EU:C:2006:10], punkt 27“.

48. Tegelikult ei sea eelotsusetaotluse esitanud kohus seda kohtupraktikat küsimärgi alla, sest tema küsimus ei eelda võimalust otsustada otsuse 2009/287 kehtivuse üle iseenesest. Ta ei küsi ka, kas ta tohib selle sisu uuesti kaaluda ja otsustada uuesti riigiabi ühisturuga kokkusobivuse üle. Täpsemalt soovib ta teada, kas seda abikava, mille kohta on tehtud otsus 2009/287, reguleeriva siseriikliku õigusnormi (KKS) tõlgendamisel ja *ad casum* kohaldamisel tohib „viia KKS-i alusel elektrienergia tootjale antud riigiabi tegelikku ulatust vastavusse eeldustega, millele tugineb komisjoni otsus“.¹¹

49. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu enda sõnul küsib ta, kas siseriiklikku õigusnormi „tuleb tõlgendada nii, et KKS-is ette nähtud abimehhanismi, mille kokkusobivust ühisturuga kontrolliti juba enne selle praktilist rakendamist, tuleb *a priori* käsitada luhtunud kulude meetodikaga kooskõlas olevana ja selle rakendamisel ei tohi seda enam sellest aspektist kontrollida, või kas KKS-i rakendamise raames antud riigiabi puhul peavad siseriiklikud asutused ja kohtud KKS-i kohaldamisel iga kord kontrollima selle abi kokkusobivust nimetatud meetodikaga“.¹²

50. Tegu oleks seega KKS-i kohaldamisega lähtuvalt „tõlgendamismudelidest“¹³, mille „aluseks“ oleks otsus 2009/287, „koos luhtunud kulude meetodikaga“¹⁴. Selle tagajärg oleks, et nimetatud „mudeli“ kohaldamise tõttu võib juhtuda, et täitmise ajal tuleks lugeda ühisturuga kokkusobimatuks abi, mille komisjonil ei oleks siiski olnud mingeid vastuväiteid, kui ta hindas „üldiselt üksnes riigiabi programmi mehhanisme, mille [KKS] ette näeb“.¹⁵

51. Minu arvates ei saa selle käsitusviisiga nõustuda.

52. KKS-i abimehhanismile anti lõplikult luba otsusega 2009/287, mille artiklis 4 komisjon otsustas luhtunud kulude meetodikat rakendades, et luhtunud kulude hüvitamine on ühisturuga kooskõlas. See otsus ei saa olla lihtsalt „aluseks“, millel rajaneb *ad hoc*-tõlgendamise reegel, mis tegelikult olekski luhtunud kulude meetodika ise, mida *kohaldatakse otse liikmesriikide kohtute poolt* selleks, et jõuda teistsugustele tulemustele. Niisugune toiming tähendaks, et viimased võtavad endale komisjoni ainupädevuse.

53. Kuna aga komisjon otsustas KKS-iga kehtestatud konkreetse abimehhanismi üle, on võimalik, et praktikas esineb hiljem niisuguste tagajärgedega asjaolusid, et kui komisjon oleks neid teadnud või ette näinud, oleks ta nendest olenevalt teinud teistsuguse otsuse. Näib, et selle pärast eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimustes muretsebki, soovides tagada riigiabi käsitleva liidu õiguse järgimist.

54. See on õigustatud muretsemine, mille lahendus ei tohi siiski olla, et liikmesriikide ametiasutustele antakse komisjoni ainuõiguslikud pädevused. Pigem vastupidi, lahendust tuleb otsida komisjoni ja liikmesriikide eespool nimetatud „täiendavat laadi, kuid siiski erinevate“ ülesannete piiritlemises selles valdkonnas.

55. Tegelikult ei pruugi vastus esimesele eelotsuse küsimusele olla eriti tarvilik, kui see eraldada hinnangust eelotsusetaotluse esitanud kohtu teisele küsimusele mõju kohta, mis võib olla nende faktiliste eelduste muutumisel, millele tugines komisjon otsuse 2009/287 vastuvõtmisel.

56. Igal juhul, kuna küsimus on esitatud nii üldiselt või abstraktselt, nagu see on sõnastatud, saab vastus sellele olla ainult eitav. Kui komisjon tuvastab, et riigiabi on teatud liikmesriigi seaduse kohaselt ühisturuga kooskõlas, siis ei ole liikmesriigi kohus pädev kontrollima, kas seadus, millega see riigiabi kehtestatakse, on luhtunud kulude meetodika eeskirjadega kooskõlas.

11 — Eelotsusetaotluse originaali lk 13.

12 — Eelotsusetaotluse originaali lk 14.

13 — Eelotsusetaotluse originaali lk 16.

14 — *Loc. ult. cit.*

15 — Eelotsusetaotluse originaali lk 14.

B. Teine eelotsuse küsimus

57. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib teada, kas elektrienergiat tootvale ettevõtjale tasumisele kuuluva luhtunud kulude hüvitise iga-aastaseks arvutamiseks (s.o et määrata kindlaks summa igale aasta kohta, millal viiakse läbi kohandamine) peab esmane tegur olema: a) tootja kuulumine kontserni KKS-i lisades kajastatud olukorra kohaselt või b) tegelik kuulumine tootjate kontserni, mis on erinev nendes lisades märgitust, või samasse kontserni, mille ettevõtjate koosseis on teistsugune.

58. Lahendusel on käesolevale asjale vahetud tagajärjed. Kui nõustuda teise käsitusviisiga (mis soosib ettevõtjate kontserni kuulumise „dünaamilist tõlgendamist“), oleksid arvutuse jaoks olulised kontserni finantstulemused sellel aastal, mille kohta hüvitist makstakse. See on Poola energiaturgu reguleeriva asutuse põhiseisukoht põhikohtuasjas pärast seda, kui ta otsustas selle alusel PGE-le makstavat summat vähendada. Vastupidine seisukoht on see, mida pooldab PGE ja mida toetavad esimese astme ja apellatsioonikohus, kes lähtuvad ainult KKS-i lisa 7 kajastatud olukorrast.

59. Teine küsimus ei ole sõnastatud kaugeltki nii abstraktselt nagu esimene. Lõppkokkuvõttes tahetakse teada, kas PGE-le 2009. aastal makstavate luhtunud kulude hüvitiste iga-aastase kohandamise arvutamiseks tuleb arvesse võtta ainult elektrisektori tootmisüksusi ja ettevõtjaid, nagu need on kirjas KKS-i lisa 7, või neid, mis kuulusid kõnealusel 2009. aastal sellesse ettevõtjate kontserni, kuhu kuulus PGE, isegi kui lisa 7 kohaselt need üksused ei kuulunud PGE-ga samasse kontserni.

60. Kardan siiski, et vastus teisele küsimusele ei lahenda põhikohtuasja kesket probleemi, mis puudutab tegelikult pigem KKS-i tõlgendamist ja kohaldamist kui liidu õigust. Nagu PGE oma seisukohtades (punktid 30 ja 54) väidab, ei hajuta ainult otsus 2009/87 ega luhtunud kulude meetodika üksi tekkinud kahtlusi, mille vastus sõltub eelkõige KKS artiklitest 2 ja 32 koostoimes selle lisaga 7. Need on õigusnormid, mis võimaldavad välja selgitada, kas ELB 2009. aasta finantstulemus võib mõjutada PGE-le tasumisele kuuluvate hüvitiste kohandamist nii, et neid vähendatakse, vaatamata sellele, et KKS-i lisa 7 kohaselt ette nähtud abis seda asjaolu ei kaalutud.

61. Liidu õiguse seisukohast on otsus 2009/287 pelgalt riigiabi siseturuga „kokkusobivaks tunnistamise“ otsus, mis saadeti Poola ametiasutustele selleks, et nad saaksid – kui nad peavad kohaseks – anda elektrisektori ettevõtjatele riiklikke rahalisi vahendeid maksimaalselt summas x miljonit Poola zlotti järjestikustel aastastel perioodidel. Kui need ametiasutused nendel aastastel perioodidel või majandusaastatel otsustavad tõlgendada KKS-i nii, et nad vähendavad – ja kunagi ei suurenda – lubatud „kulu“ summat, siis ei saa otsuse 2009/287 enda põhjal esitada nende tegevusele vastuväiteid. Kordan, et see otsus ei „kohusta“ ega nõua riigiabi andmist, vaid üksnes tunnistab, et see abi on siseturuga kokkusobiv.

62. Selle reservatsiooniga, mida ma hiljem rõhutan, ütlen juba ette, et kahest vastanduvast seisukohast pooldan üldjoontes ja põhimõtteliselt teist, see tähendab „dünaamilist tõlgendust“, mis võtab arvesse asjaolude muutumist. Otsus 2009/287 soosib seda, et luhtunud kulude hüvitise iga-aastane kohandamine peab vastama tegelikule turuolukorrale hüvitise andmise ajal, mis eeldab konkurentsi edasise kujunemise ja turu enda hindamist. Ettevõtjate kontserni koosseis sellel aastal, mille kohta kohandamine tehakse, võib näidata sellest aspektist edasi- või tagasiminekut elektrituru tegeliku konkurentsi tingimustes, mis on kohandamistegur, mida otsuses ei välistata.

63. Luhtunud kulude meetodika punktide 3.3 ja 4.2 sätted toetavad teatavate muutuvate asjaolude arvessevõtmist. Punkti 3.3 kohaselt võtab komisjon „[p]õhjusliku seose kindlakstegemiseks [...] arvesse elektri hinna langust või asjaomaste ettevõtjate turuosa kaotust“. Punkti 4.2 kohaselt peab „[a]bi andmise kord [...] võimaldama arvestada konkurentsi edaspidise arenguga“. Konkurentsi arengut

„hinnatakse mõõdetavate tegurite (hinnad, turuosa, muud liikmesriigi näidatud asjakohased tegurid) abil“. Lõpuks tuleb sama punkti kohaselt „abi summa seada sõltuvusse tegeliku konkurentsi arengust, ning aja jooksul makstud abi arvutamisel tuleb arvestada konkurentsi mõjutavate asjakohaste tegurite muutumist“.

64. Tuleb siiski eeldada, et komisjon kaalus otsuse 2009/287 vastu võtmiseks ja KKS-iga kehtestatud hüvitamiskorra lubamiseks kõiki neid hindamiselemente tulevikuperspektiivis. Komisjon ise oli teadlik, et luhtunud kulude hüvitamise abi siseturuga kokkusobivuse analüüsimisel tegi ta otsuse hüvitamismehhanismi üle, mis on kehtestatud KKS-iga ja mis on ette nähtud kohaldamiseks pikaajaliselt ja seega muutuvates oludes. KKS-i vastuvõtmise ajal kasutatud andmed (mis sisaldasid muu hulgas andmeid tootmisüksuste omandi kohta ja ettevõtjate kuulumise kohta äriühingute kontsernidesse) ei olnud olemuselt muutumatud.

65. Eelkõige – ja mis on käesolevas asjas oluline – ei saanud komisjon loogiliselt mitte teada, et konsolideerimisgruppide koosseis võib edaspidi muutuda ja sellega võivad muutuda turutingimused, mis võib mõjutada KKS-iga ette nähtud kohandamise arvutamist. Kuigi otsuse 2009/287 põhjenduses 352 on sedastatud, et „[k]omisjon võttis arvesse ka asjaolu, et luhtunud kulude mõju arvutatakse konsolideerimisgruppide kohta“, ei saanud välistada võimalust, et nende gruppide koosseis muutub.

66. Komisjoni hoiak, mille ta võttis KKS-i suhtes, kui ta võttis luhtunud kulude arvutamiseks olulisteks andmeteks selle seaduse lisas 7 sätestatud andmed, ei takista seega seda, et hilisemad muutused võivad mõjutada iga-aastast kohandamist, kui need puudutavad nii luhtunud kulude meetodikas kui ka otsuses 2009/287 endas vaadeldud tegureid.

67. Üks neist teguritest oli elektrisektori konkrentsiolukord. Just sel põhjusel oli luhtunud kulude meetodika punktis 4.3 sätestatud, et „[l]iikmesriik kohustub esitama komisjonile aastaaruande, milles on täpsustatud tema elektrituru konkrentsiolukorra kujunemist, märkides eelkõige asjassepuutuvates mõõdetavates tegurites täheldatud muutused“¹⁶. Otsuse 2009/287 põhjenduses 369 on märgitud, et „[l]uhtunud kulude meetodika punkti 4.3 kohaselt kohustusid Poola ametiasutused esitama komisjonile igal aastal aruande [KKS-i] rakendamise kohta“.

68. Minu arvates on see sobiv vahend liikmesriigi seaduses ette nähtud luhtunud kulude hüvitamise korra kohandamiseks elektrituru tegelikele asjaoludele selle abi järjestikuste kohanduste tegemise ajal.

69. Võimalikud muudatused tootmisüksuste loetelus, mis on eraldatud vastavatele ettevõtjatele (ja järelikult ettevõtjate kontsernidele, millesse need kuuluvad), mis olid märgitud KKS-i lisades, olid üks luhtunud kulude meetodika punktis 4.2 nimetatud „mõõdetavatest teguritest“ kui asjassepuutuvatest teguritest, mille järgi hinnata „konkurentsi edaspidist arengut“. Need olid seega olulised andmed abi suuruse kindlaksmääramiseks, mille arvutamisel tuli hinnata „aja jooksul [,] [...] konkurentsi mõjutavate asjakohaste tegurite muutumist“.

70. Leian, et kuna otsuses 2009/287 kasutatakse luhtunud kulude meetodikat, nähakse sellega ette mehhanism riigiabi kohandamiseks aja jooksul nende tegurite edasisele arengule, mis määravad abi iga-aastase kohandamise. Kui otsuses 2009/287 otsustati ettevõtjate kontsernide koosseisu ja tootmisüksuste omandi muutuste „dünaamilise tõlgendamise“ kasuks, siis nähti sellega samal eesmärgil ette vahend, millega liikmesriigid teatavad komisjonile muutused, mis võivad esineda KKS-i lisades nimetatud konsolideerimisgruppides.

16 — Viidatud punktis on edasi märgitud, et selles aruandes „loetletakse nende [luhtunud kulude] arvutused, mida on vastava aasta puhul arvesse võetud, ja täpsustatakse makstud abi summad“.

71. Kuna Poola ametiasutused ei teavitanud komisjoni KKS-i lisas 7 nimetatud üksustega seoses toimunud muutustest, pidid need olema nimetatud lisa sisus sel viisil, mida komisjon *toetas* oma otsusega 2009/287. Nimetatud ametiasutused ei või hüvitise iga-aastase kohandamise tegemisel ise kohaldada luhtunud kulude metoodikat, kui nad sellega eiravad otsust 2009/287 ennast.

72. Kohtuistungil tuvastati, et Poola ametiasutused olid omal ajal esitanud luhtunud kulude metoodika punktis 4.3 nimetatud aastaaruande, milles olid märgitud elektrituru struktuuris toimunud muutused. Komisjon, nagu avaldas tema esindaja samal kohtuistungil, võttis need muutused teadmiseks ja leidis, et kuna liikmesriigi ametiasutused olid kehtestatud makse ülemmäärast kinni pidanud, ei olnud kohane võtta mingeid lisameetmeid, sest otsuse 2009/287 „dünaamiline tõlgendamine“ üksi võimaldas hüvitise arvutust kohandada.

73. Kuna Poola ametiasutused olid tõendanud ettevõtjate kontsernide uut koosseisu ja selle mõju KKS-i lisades nimetatud tootmisjaamade või -üksuste jagunemisele, võis komisjon teha otsuse nende mõju kohta iga-aastase summa arvutamisele ja lõpuks oma ainupädevuse teostamisel kohandada otsuse 2009/287 prognoose uuele turuolukorrale. Hüvitiste maksmiseks pärast KKS-is sedastatud asjaolude muutumist ei ole tingimata nõutav algatada uuesti ELTL artiklis 108 sätestatud eelkontrolli menetlust. Tegu oleks täpsemalt otsuses 2009/287 endas sätestatud kohandamisprotsessi kasutamisega selle otsuse põhjenduses 369 nimetatud aastaaruande kaudu, nagu see oli käesoleval juhul.

74. Minu poolt teisele eelotsuse küsimusele pakutava vastuse sõnastus on minu arvates kooskõlas selle riigiabi lubamise menetluse süsteemi loogikaga ja järgib ühelt poolt samal ajal komisjoni ainupädevust ja teiselt poolt süsteemi enda tõhususe paremini tagamist, sest need tagavad, et abi arvutamine vastab abi tegelikult maksmise ajal esinevatele asjaoludele.

75. Tuleb selgitada, et minu vastus puudutab ainult KKS-i abisüsteemi ühenduse mõõdet. Euroopa Kohtu ülesanne ei ole tõlgendada õigusnormide süsteemi, mis on kehtestatud Poola õigusaktidega riigisisel elektriturul konkurentsile üleminekuga seoses tekkinud probleemidega toimetulemiseks. Tingimusel või piiranguga, et ei ületata otsuses 2009/287 ühisturuga kokkusobivaks tunnistatud riigiabi summat ega rikuta otsuse sisu, võivad Poola ametiasutused ja kohtud tõlgendada oma siseriiklikke luhtunud kulude hüvitamise abi käsitlevaid õigusnorme nii, nagu nad õigeks peavad. Konkreetsemalt ei takista miski, et tulenevalt sellest, kuidas nemad KKS-i – kas selle lisade sisu alusel või siis elektrituru tingimuste aja jooksul muutumise alusel – tõlgendavad, iga-aastase luhtunud kulude hüvitiste summa suureneb või väheneb, tingimusel et see ei ületa piirmäära, mida ma nimetasin.

76. Tahan sellega öelda, et otsuse 2009/287 eesmärk on üksnes anda liikmesriigi ametiasutuste poolt ette nähtud abile „roheline tuli“, kuna komisjon on tuvastanud, et see on siseturuga kokkusobiv. Sellest asjaolust tuleneb võimalikele abisaajatele ELTL artikli 107 seisukohast subjektiivne õigus seda abi saada. See aga, kas see subjektiivne õigus on olemas ja millises ulatuses, on küsimus, mis peab olema sätestatud liikmesriigi seadustes selle järgi, kuidas neid tõlgendavad pädevad kohtud.

77. Lõpuks võiksid Poola ametiasutused, isegi kui neil on olemas komisjoni luba vaidlusaluse abi andmiseks, hiljem ainuüksi siseriiklikel ja liikmesriigi õigusest tulenevatel kaalutlustel seda abi vähendada või selle koguni kaotada, järgides iseenda põhiseaduslikest õigusnormidest tulenevaid piiranguid. Samamoodi ei oleks ELTL artikli 107 kohaselt vaidlustatav ka liikmesriigi kohtute otsus, millega liikmesriigi õiguse tõlgendamisel vähendatakse riiklike rahaliste vahendite summasid, mille andmine elektrisektori ettevõtjatele on tunnistatud siseturuga kokkusobivaks (ja millega käesoleval juhul korrigeeriti iga-aastaseid hüvitisi väiksemaks, kui tuleneb otsusest 2009/287).

78. Teen seega ettepaneku vastata teisele eelotsuse küsimusele kahes tähenduses: a) ELTL artikkel 107 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3, otsuse 2009/287 artikli 4 lõigetega 1 ja 2 ning luhtunud kulude metoodika punktidega 3.3 ja 4.2 ei takista luhtunud kulude hüvitise iga-aastast kohandamist lähtuvalt ettevõtjate kontsernide olukorrast, nagu seda on kajastatud liikmesriigi õigusnormis, mis reguleerib

komisjonilt loa saanud riigiabi, ja b) siseriikliku kohtu ülesanne on tõlgendada oma siseõigust, et lahendada selle sisu järgi riigiabi saavate elektrisektori ettevõtjate kontsernide koosseisus toimunud muutustest tingitud tagajärjed, tingimusel et selle abi summa pärast nõuetekohast kohandamist uutele asjaoludele ei ületa otsuses 2009/287 märgitud ülemmäära ega ei riku seda otsust.

VII. Ettepanek

79. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata esitatud küsimustele järgmiselt:

1. ELTL artiklit 107 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3 ja komisjoni 25. septembri 2007. aasta otsuse 2009/287/EÜ riigiabi kohta, mida Poola andis osana elektrienergia ostulepingutest, ja riigiabi kohta, mida Poola kavatseb anda seoses elektrienergia ostulepingute vabatahtliku lõpetamise hüvitamisega, artikli 4 lõikega 2 tuleb tõlgendada nii, et kui Euroopa Komisjon tunnustab riigiabi siseturuga kokkusobivaks, siis ei ole liikmesriigi kohus pädev kontrollima, kas liikmesriigi õigusnormid, millega see abi on kehtestatud, on luhtunud kulude meetoodika eeskirjadega kooskõlas.
2. ELTL artiklit 107 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3, otsuse 2009/287 artikli 4 lõigetega 1 ja 2 ning luhtunud kulude meetoodika punktidega 3.3 ja 4.2 tuleb tõlgendada nii, et see ei takista luhtunud kulude hüvitise iga-aastast kohandamist lähtuvalt ettevõtjate kontsernide olukorrast, nagu seda on kajastatud liikmesriigi õigusnormis, mis reguleerib komisjonilt loa saanud riigiabi korda. Siseriikliku kohtu ülesanne on tõlgendada oma siseõigust, et lahendada selle kohaselt riigiabi saavate elektrisektori ettevõtjate kontsernide koosseisus toimunud muutustest tingitud tagajärjed, tingimusel et selle abi summa ei ületa pärast uutest asjaoludest tingitud kohandamist otsuses 2009/287 märgitud ülemmäära ega ei riku seda otsust.